

Suyla gelen kültür

Maşrapalar, testiler, kâseler, musluklar, şadırvanlar, sebiller, sarnıçlar ve daha birçok ürün. Hepsi de suyla gelen kültürün, çağlar boyu devam eden bir geleneğin yansımaları. Adell Armatür A.Ş., "Su Kültürü Koleksiyonu" ile tarihe ışık tutuyor.

Bütün kültürlerde ve dinlerde kutsal kabul edilen hayatın vazgeçilmez kaynağı su. Türkler içinde suyun ayrı bir önemi vardır. Tarihte suya kavuşmak için gerçekleştirilen birbirinden eşsiz su kültürü eserleriyle medeniyetlerin beşiği İstanbul'un ismi öne çıkar. Kemerler, sarnıçlar, su kuleleri, çeşmeler, sebiller, hamamlar, şadırvanlar ve daha pek çok su kültürü eserleri İstanbul'un her tarafına yayılmıştır. Su kültürümüz aynı zamanda kullandığımız eşyalarımıza da yansımıştır. Seramik kâse, maşrapa, şifa taşları, ibrikler, musluklar ve testiler Türk hamam kültürünün vazgeçilmez parçaları arasında yer alır. İşte bu kültür, sosyal sorumluluk kapsamında bir firmaya ilham verdi. Adell Armatür A.Ş. kendi bünyesinde Türk İslam Eserleri'ne kayıtlı "Su Kültürü Koleksiyonu"nu oluşturdu.

13.yy'dan başlayan ve 19.yy uzanan bu birikimi bir araya getiren firma su kültürünü ve medeniyetini gelecek kuşaklara aktarıyor. Suya yön veren ürünleri incelediklerini belirten Adell Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ercan Topçu, Su Kültürü Koleksiyonu ile ilgili şunları söylüyor. "İşimiz suyla ilgili olduğu için sürekli suya yön veren ürünleri inceliyoruz. Merakımdan topladığım eski ürünlerden bir koleksiyon yapmıştım. İşimiz suyla ilgili olduğu için tüm koleksiyon suyla ilgili materyallerden oluştu. Eskiden atalarımız suyun geçtiği her yapıda muazzam bir kültür anlayışı sergilemiş. Bu koleksiyonumuzu daha çok kişilerle buluşturmak adına ise

**Daldırma
Dipper**

Adell Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ercan Topçu
Adell Member of Board of Directors

Çanakkale Testi
Çanakkale Ware Pitcher

Culture that comes with water

Mugs, pitchers, bowls, taps, fountains, sebils, cisterns and many more objects. All are reflections of a culture that comes from water, continuing for ages. Adell Armatür A.Ş. sheds light on history with the "Water Culture Collection".

Water is the indispensable source of life deemed sacred in all cultures and religions. Water has a separate significance for Turks. The cradle of civilizations, Istanbul, comes to the forefront with unique water culture works built to embrace water in history. Arches, cisterns, water towers, foundations, sebils, baths, şadırvans and many more water culture works are spread all over Istanbul. Our water culture can also be seen on the objects we use. Ceramic bowls, mugs, healing bowls, pitchers, taps are all among the indispensable components of the Turkish bathroom culture. This was the culture which inspired a firm in terms of social responsibility. Adell Armatür A.Ş. formed the "Water Culture Collection" registered with Turkish Islamic Works in its own organization.

The firm which compiles this accumulation starting from 13th century, extending to 19th, conveys the water culture and civilization to future generations. Adell Member of Board of Directors Dr. Ercan Topçu, noting that they examined water conduit products, says on the Water Culture Collection: "We are continuously examining water conduit products as our business involves water. I had built a collection out of old objects I collected as a hobby. The whole collection comprised water related materials and our business involves water. In the old times, our ancestors have displayed a magnificent cultural concept in each structure water passes through. We are continuing our efforts on bringing this collection to more and more people".

Stating that their objective is to open a museum, Topçu says that they registered the collection with Turkish Islamic Works Museum. Categorizing the collection into two parts, Topçu names the first one as water culture and the second as "Mixed Works". Topçu adds the following on the details of the collection; "There are documentations or provenances relating

çalışmalarımız hızla sürüyor.”

Amaçlarının müze açmak olduğunu söyleyen Topçu, koleksiyonu Türk İslam Eserleri Müzesi'ne bildirerek kayıt altına aldıklarını söyledi. Koleksiyonu iki kısma ayıran Topçu, ilki ni "Su Kültürü", ikincisini ise "Karma Eserler" olarak adlandırıyor. Topçu, koleksiyon hakkındaki detaylarla ilgili ise şu bilgileri veriyor. "Koleksiyonda bardaklar, testiler, musluklar su ile ilgili her türlü doküman mevcuttur. Doküman olarak su faturaları, fermanlar, kartpostallar, hisse senetleri gibi örnekler var. Diğer taraftan ise seramik veya pirinçten yapılan testi, musluk, tabak gibi örnekler mevcut."

Su Kültürü Koleksiyonu'nda bulunan eserler

Adell Armatür A.Ş.'nin Su Kültürü Koleksiyonu zengin eserleriyle kültür ve sanat hayatına ışık tutuyor. İşte o koleksiyonda bulunan bazı eserler:

Daldırma: 18.yy sonu ile 19.yy başı Kütahya işi olan Daldırma, 18 cm yükseklikte, 9 cm çapında, düz ağızlı, tek şerit kulplu ve turkuaz renkli sırlarıyla işlenmiş bir eser. Gövdenin alt kısmı sırsız. Gövdesinde kabartma noktacılarla oluşturulmuş daireler, daireler ortasında kabartmalar mevcut.

Seramik Biblo: 20.yy Osmanlı dönemi olan eser Kütahya işi ve çeşme başında su taşıyan bir güzeli sembolize ediyor.

Kâse: 18.yy sonu ile 19.yy başı Kütahya işi, turkuaz renkli, gövde yüzeyinde yukarıdan aşağıya çizgilerle dilimlendirilmiş bir eser. 15 cm çapında, 5 cm yüksekliğinde olan kâsenin çapı alt kısmından daralıyor.

Çanakkale Testi: Yüksekliği 40 cm, çapı 20 cm olan testi 19.yy'dan kalma. Bombe formundaki yeşil gövdesinin ortasında koç formunda kabartma mevcut. Boyun kısmında ve gövdesinde de çar kifelek formunda kabartmalar bulunuyor. Ağız kısmı ise ördek formunda. Bu testinin özelliği ise genç kızla-

Pirinç Şifa Taşı
Brass Healing Bowl

to glasses, pitchers and taps in the collection. There are water bills, ferman, postcards and share certificates to serve as provenance. On the other hand, there are also ceramic or brass pitchers, taps or plates as specimens".

Works in the Water Culture Collection

Adell Armatür A.Ş.'s Water Culture Collection sheds light on the cultural and art life through rich objects. Some works in the collection are as follows:

Daldırma (dipper): Daldırma, an end of 18th century and early 19th century Kütahya ware is a work 18 cm high, 9 cm in diameter with a straight mouth and single strip handle decorated with turquoise colored glazing. The bottom part of the body is unglazed. The body has circles formed by relief points and reliefs in the middle of circles.

Ceramic Trinket: This 20th century Ottoman period Kütahya ware depicts a beauty carrying water by the fountain.

Bowl: End of 18th century and early 19th century Kütahya ware turquoise colored work with vertical stripes on body. The bowl with 15 cm diameter, 5 cm height, tapers downwards.

Çanakkale Ware Pitcher: The pitcher which is 40 cm high, 20 cm in diameter is from 19th century. There is a ram shaped relief in

Testi
Pitcher

rın çeyizlerine ördek başlı testi koymalarından ileri geliyor. Damat testisinin ağız kısmı ise emzik formunda yapılıyor.

Maşrapa: 19.yy Çanak-kale işi olan toprak maşrapanın yüksekliği 15 cm, ağız kısmı çapı ise 7 cm'dir. Maşrapanın kulpu burma formunda, imparator sarısı renkli sır üzerinde kahverengi akıtmalar mevcut. Gövdede de güneş formunda kabartmalar yer alıyor, gövde alt kısmı ise sırsız.

Testi: Yirminci yüzyıl ortasına ait eser Kütahya işi. Bardaklar krem renkli hamur, sır altında bezemeler açık ve koyu tonda kobalt mavisi firuze açık yeşil, soluk mor ve kiremit kırmızısı renginde. Zemin balık pulu ile bezemeli, gövdenin ortasında Türkçe Kütahya Yadigarı yazılı yuvarlak madalya bulunuyor.

Pirinç Şifa Taşı: 13 ve 14.yy arası Osmanlı erken dönemine ait bir eser. 21 cm çapında ve 6,5 cm yüksekliğinde. İç ve dış yüzeyinde kalem işçilikle bezenmiş kufi yazı karakterli (küçük). İçinde şifa ayetleri, şifa ile ilgili dualar ve nazar duaları yer alıyor. Kutsal kabul edilen eşyalarla temas, kutsal su içmek, şifa taşı kullanılarak şifayı bu tase konulan suya ve bu suyu içene aktarmak Anadolu'da yaygın olarak kullanılan geleneklerden biri. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde yoğun olarak kullanılmış.

Seramik Tabak: Anadolu kültüründe bolluk ve bereketi temsil eden "Hayat Ağacı" motifli 20.yy eseridir. Kobalt mavisi zeminde firuze renklerin hâkim olduğu hayat ağacı yapılmıştır. Seramik tabak içe doğru bombeli olup, tabağın kenar iç yüzeylerinde kobalt mavisi, sarı ve firuze renklerin hâkim olduğu desen kullanılmıştır. Bu çalışma Üstat Faik Kırımlı tarafından 17.yy. tekniği ile yapılmıştır. Arka yüzeyde Osmanlı Türkçesi ile "Amelifaik" imzası bulunmaktadır.

Hasta İbriği: Hastanın başucunda kullanılmak için yapılan bu ibrik 19.yy sonları Çanakkale işidir. İbriğin yüksekliği 15 cm, çapı 9,5 cm'dir. Gövdeye kısmı dairesel formda ve bombelidir. Rengi açık yeşil olup, sap kısmı yalın formdadır. Gövdenin alt yüzeyinde sır yoktur.

Toprak Kapa: 19.yy. ortası bir eserdir. Hamur kiremit kırmızısı renginde, gövdenin dış yüzeyinde yeşil yapraklı ve beyaz çiçekli desenli motif bulunmaktadır. Kulpu kısmı oldukça yalındır.

Hasta İbriği
Sick Person
Pitcher

the middle of the green convex body. There are passiflora shaped reliefs in the neck and on the body. The mouth is duck shaped. The significance of this pitcher is that young girls used to include duck headed pitchers in their dowries. The mouth part of the groom pitcher is built in the shape of passiflora.

Mug: The height of the earthen 19th Century Çanakkale ware mug is 15 cm, the diameter of the mouth is 7 cm. The handle of the mug is twisted with brown trails on the royal yellow glaze. There are sun shaped reliefs on the body. The bottom part of the body is unglazed.

Pitcher: This mid-20th century work is Kütahya ware. Glasses are cream colored, underglaze decorations are light and dark cobalt blue, turquoise, light green, pale purple and brick red. The base is decorated with fish scales. There is a round medallion in the middle of the body on which it is quoted Kütahya yadigarı (Kütahya souvenir) in Turkish.

Brass Healing Bowl: This is an early Ottoman period work from 13th – 14th century. It is 21 cm in diameter and 6.5 cm high. There are kufi characters decorated with pen work on the inner and outer surfaces (cubic). It contains healing verses, healing related prayers and evil eye prayers. It is a widely used tradition in Anatolia to touch objects regarded to be sacred, to drink sacred water and to transfer health using a health bowl to the water inside and to the one who drinks this water. This was a popular practice in Seljuki and Ottoman periods.

Toprak Kapa
Earth Cup

Ceramic Plate: This is a 20th century work with the "Life Tree" motif depicting bountifulness and abundance. The life tree is predominantly turquoise on cobalt blue background. The ceramic plate is concave and there are cobalt blue, yellow and turquoise patterns on the inner surfaces of the rim of the plate. This work was built by Master Faik Kırımlı using 17th century techniques. It is signed "Amelifaik" in Ottoman Turkish at the back.

Sick Person Pitcher: This pitcher built to be used by a sick bed is end of 19th century Çanakkale ware. The pitcher is 15 cm high, 9.5 cm in diameter. The body is circular and bulged. The color is light green with the handle shaped plainly. There is no glazing on the bottom surface of the body.

Earth Cup: This is a work from mid-19th century. The color is brick red with green leaved and white flowered motifs on the exterior surface of the body. The handle is rather plain.